

"Det räcker inte med den s.k. sociala pelaren - det behövs en EU-skatt för att stoppa tiggeriet"

Publicerad 2019-05-23 11:07

DEBATT - av Björn Forssén, advokat och juris doktor

Liberala principer bör anföras till stöd för införande av en EU-skatt, varmed jag avser en allmän skatt som tas ut på EU-nivå och inte bara en koldioxidskatt.

En EU-skatt är enligt min mening något som många EU-medborgare efterfrågar utan att kanske veta om det. **I det hänseendet ställer** jag L mot T i perspektiv av GAL–TAN-dimensionen och förordar att höger–vänster-skalan i politiken sätts i andra hand, när det gäller frågor som har betydelse för och kan vara avgörande för fortsättningen av EU-projektet.

Svenska folkets urgamla rätt att sig självt beskatta är en tradition (T) som inte bör hindra liberaliseringen (L) av rörligheten och etableringsmöjligheterna på den inre marknaden.

Ofta anføres från EU-förespråkare att sådant som problemen med tiggande EU-migranter ska lösas genom den sociala pelaren. I artikel 3.3 i Fördraget om EU anges också att EU ska bekämpa social utestängning och diskriminering samt främja social rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnets rättigheter.

Detta blir dock ineffektiva mål, om vissa medlemsländer inte upprätthåller en rättvis fördelning av medel för välfärden. Jag tänker då framför allt på den så kallade EU-migrantfrågan, där tiggare från Rumänien och Bulgarien sitter med en pappmugg utanför mataffärer och tigger pengar. För att råda bot på det fenomenet räcker det inte med att bara yttra frasen "det ska ju lösas genom den sociala pelaren".

EU-migranten, som inte är enbart rumän eller bulgar utan tillika EU-medborgare (enligt artikel 9 i Fördraget om EU och artikel 20.1 i Fördraget om EU:s funktionssätt), vet sannolikt inte om det, men det finns redan en lösning inom EU-projektet på problemet med att göra finansieringen av välfärden också i Rumänien och Bulgarien effektiv, nämligen införandet av en EU-skatt.

EU har inte någon egen beskattningsrätt. Sverige och övriga EU-länder har således kvar sin skattesuveränitet, trots att innehållet i de nationella skattereglerna hos dem på vissa områden ska överensstämma med motsvarande regler i exempelvis EU:s mervärdesskattedirektiv.

EU-rätten påverkar därigenom skatterätten i medlemsländerna, men exempelvis mervärdesskatt är alltså en svensk skatt och ingen EU-skatt.

EU-kommissionen har dock förordat införande av någon form av EU-skatt och uppmanade redan år 2004 rådet att arbeta med frågan (och nämnde drivmedelsskatt, mervärdesskatt eller bolagsskatt som skattebaser). Det har jag nämnt i mina avhandlingar från 2011 och 2013, Skattskyldighet för mervärdesskatt – en analys av 4 kap. 1 § mervärdesskattelagen respektive Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier.

Frågan bordlades i och med långtidsbudgeten 2013-20 och inget parti avser att driva den i stundande EU-val, varför den inte heller lär tas upp i EU:s långtidsbudget från och med 2021.

I sammanhanget får nämnas att EU:s arbete med en EU-skatt inte har förutsatt att EU skulle göras om till en överstatlig figur. Det var inte heller någon förutsättning för den EU-grundlag som antogs på toppmötet i Bryssel 17-18 juni 2004 och undertecknades den 29 oktober 2004, men aldrig ratificerades av samtliga medlemsländer, vilket för övrigt i stället ledde till Lissabonfördraget med fördragen och EU:s stadga vilka infördes som vanliga lagar i Sverige den 1 december 2009 (genom SFS 2008:1095 och 2009:1110).

Den 18 februari 2019 anförde Amnesty's Johanna Westeson i en intervju i SVT:s Aktuellt, med anledning av Högsta förvaltningsdomstolens dom den 17 december 2018 (målnummer 2149-18) om att lokala tiggeriförbud numera är lagliga, att Amnesty ska driva kampanj mot sådana i kommunerna.

Detta borde enligt min uppfattning inte vara nödvändigt, om EU-projektet fullföljs fullt ut, genom att Sverige tar sitt ansvar och driver frågan om införande av en EU-skatt. Enligt förarbetena till EU-lagen om Sveriges EU-inträde 1995 har individerna i EU inte bara skyldigheter utan EU-rätten ska "ge dem rättigheter som kommer att utgöra en del av deras rättsliga arv" (se Regeringens proposition 1994/95:19 Del 1 s. 485).

Amnesty och andra engagerade människor och organisationer borde ta upp med de partier som ställer upp i EU-valet att frågan om införande av en EU-skatt återupptas i EU-arbetet. Med en EU-skatt, vid sidan av de nationella skatterna hos medlemsländerna, skulle EU-kommissionen kunna rikta krav direkt till exempelvis regeringarna och myndigheterna och domstolarna i Rumänien och Bulgarien angående fördelningen av medel till välfärden.

Införandet av en EU-skatt skulle med andra ord utgöra en EU-rättsligt sett liberal reform till stöd såväl för den inre marknaden som för den sociala pelaren, genom att uppbörden av skatt effektivare kan matchas mot behovet av finansieringen av välfärden i medlemsländer såsom Rumänien och Bulgarien, i stället för att fortsätta med traditionen att enbart bedriva nationell beskattning i respektive EU-land och med systemet att transferera bidrag till bland annat Rumänien och Bulgarien.

Att fortsätta med dagens system med bidrag är ingen framkomlig väg. Sverige har skickat samordnare till de båda länderna, för att sluta avtal med deras regeringar om handläggningen av bidragen, men det har visat sig under de fem år som jag har följt frågan att sådana insatser enbart vidmakthåller och stärker korruptionen i länderna i fråga – vilket också framgick av intervjuer på plats i Rumänien i nämnda inslag i Aktuellt.

Om jag satt framför en matbutik med en pappmugg och tiggde, skulle jag vilja att någon ansvarskännande person tog upp frågan om en EU-skatt på det sätt som jag föreslår. Hur ska annars en rumän eller bulgar som befinner sig i den belägenheten ens ha en aning om att han eller hon har ett legalt arv att kräva ut – precis som du och jag – i egenskap av EU-medborgare?

Det har givetvis inte ansvariga i Rumänien och Bulgarien förklarat för vederbörande. Desto större ansvar för dem som har makt och myndighet i medlemslandet Sverige, när individerna i fråga sitter här med pappmuggen.

Statsminister Stefan Löfven borde vid nästa sammanträde i EU-nämnden ta upp att Sverige bör driva frågan om införande av en EU-skatt. Att statsministern blev nedröstad i frågan om att genomföra EU:s upphovsrättsdirektiv bör göra det desto angelägnare att satsa fullt ut på EU-projektet, så att det inte blir så urholkat att antingen EU-skeptikerna eller federalisterna får vatten på sin kvarn och vi till slut sitter med antingen ett Swexit eller ett Europas förenta stater.

Det måste finnas plats också för dem som i likhet med mig själv tror på EU såsom unionen bestäms i artikel 47 i Fördraget om EU, där det framgår att unionen är en juridisk person och inget annat.

EU är således enbart att betrakta som vilken förening som helst, en förening mellan medlemsländerna. EU är inte och bör enligt min mening aldrig bli något slags superstat. Den franska inställningen som jag nämnde i min tidigare artikel (Dagens Juridik 2019-05-03) bör med andra ord ges utrymme även i EU-valet i Sverige, dvs. EU-vänner inom politiken bör bygga vidare på EU-projektet utan att målet nödvändigtvis ska vara en federation.

Genom denna artikel förordar jag avslutningsvis att de och deras motståndare diskuterar de rättspolitiska mål som uppställs av EU-rätten utifrån GAL–TAN-dimensionen och inte enbart utifrån höger–vänster-skalan.

Läs även: "Upphovsrättslagen från 1961 kunde inte förutse internet – EU-direktivet nödvändigt" (Dagens Juridik 2019-05-03)